

Έγγραφο συνόδου

A8-0290/2016

14.10.2016

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με τη στρατηγική επικοινωνίας της ΕΕ για την αντιμετώπιση της προπαγάνδας εναντίον της από τρίτους (2016/2030(INI))

Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

Εισηγήτρια: Anna Elzbieta Fotyga

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	3
ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ	18
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ.....	20
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	26

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη στρατηγική επικοινωνίας της ΕΕ για την αντιμετώπιση της προπαγάνδας εναντίον της από τρίτους
(2016/2030(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 2ας Απριλίου 2009 σχετικά με την ευρωπαϊκή συνείδηση και τον ολοκληρωτισμό¹,
- έχοντας υπόψη τη Δήλωση της συνόδου κορυφής του Στρασβούργου/Kehl, της 4ης Απριλίου 2009, η οποία εγκρίθηκε επ' ευκαιρία της 60ής επετείου του ΝΑΤΟ,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 11ης Δεκεμβρίου 2012 σχετικά με τη θέσπιση μιας Στρατηγικής Ψηφιακής Ελευθερίας στο πλαίσιο της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ²,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων σχετικά με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, της 9ης Φεβρουαρίου 2015,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 19ης και της 20ής Μαρτίου 2015,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την περιφερειακή στρατηγική της ΕΕ για τη Συρία και το Ιράκ καθώς και την απειλή του ISIL/Daesh, της 16ης Μαρτίου 2015, τα οποία επαναβεβαιώθηκαν από το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων της 23ης Μαΐου 2016,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Αντιπροέδρου της Επιτροπής/ Υπατης Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας (ΥΕ/ΑΠ), της 18ης Μαΐου 2015, με τίτλο «Η Ευρωπαϊκή Ένωση σε ένα μεταβαλλόμενο παγκόσμιο περιβάλλον – Ένας πιο συνδεδεμένος, αμφισβητούμενος και πολύπλοκος κόσμος» και τις εν εξελίξει εργασίες για μια νέα Παγκόσμια Στρατηγική Ασφαλείας της ΕΕ,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 10ης Ιουνίου 2015 σχετικά με την κατάσταση των σχέσεων ΕΕ-Ρωσίας³,
- έχοντας υπόψη το σχέδιο δράσης της ΕΕ σχετικά με τη στρατηγική επικοινωνία (Ref. Ares(2015)2608242 - 22/06/2015),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 9ης Ιουλίου 2015, σχετικά με την αναθεώρηση της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας⁴,
- έχοντας υπόψη τη Δήλωση της Συνόδου Κορυφής του ΝΑΤΟ στην Ουαλία, της 5ης Σεπτεμβρίου 2014,

¹ E C 137E της 27.5.2010, σ. 25.

² EE C 434 της 23.12.2015, σ. 24.

³ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2015)0225.

⁴ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2015)0272.

- έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2015 σχετικά με την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης και της στρατολόγησης ευρωπαίων πολιτών από τρομοκρατικές οργανώσεις¹,
 - έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών της 28ης Απριλίου 2016 σχετικά με το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια COM(2015)0185,
 - έχοντας υπόψη την κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, της 6ης Απριλίου 2016, με τίτλο «Κοινό πλαίσιο για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών: απόκριση της Ευρωπαϊκής Ένωσης» JOIN(2016)0018,
 - έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο, της 20ής Απριλίου 2016, σχετικά με την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Θεματολογίου για την Ασφάλεια για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την οικοδόμηση μιας αποτελεσματικής και πραγματικής Ένωσης Ασφάλειας, COM(2016)0230,
 - έχοντας υπόψη τη μελέτη σκοπιμότητας του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Δημοκρατία σχετικά με τις πρωτοβουλίες των ρωσόφωνων μέσων ενημέρωσης στην Ανατολική Εταιρική Σχέση και επέκεινα με θέμα «Bringing Plurality and Balance to the Russian Language Media Space» (Επίτευξη πλουραλισμού και ισορροπίας στον χώρο των ρωσόφωνων μέσων ενημέρωσης),
 - έχοντας υπόψη την έκθεση του Ειδικού Εισηγητή σχετικά με την προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών κατά την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας (A/HRC/31/65),
 - έχοντας υπόψη τη Γενική Παρατήρηση αριθ. 34 της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών (CCPR/C/GC/34),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 52 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας (A8-0290/2016),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ έχει δεσμευτεί να καθοδηγεί τη δράση της στη διεθνή σκηνή σύμφωνα με αρχές όπως η δημοκρατία, το κράτος δικαίου και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς και η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, η πρόσβαση στην πληροφόρηση, η ελευθερία της έκφρασης και η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης, η τελευταία από τις οποίες μπορεί, παρά ταύτα, να περιορίζεται σε ορισμένο βαθμό, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι τρίτοι φορείς που αποσκοπούν στην απαξίωση της Ένωσης δεν μοιράζονται τις ίδιες αξίες·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ, τα κράτη μέλη της και οι πολίτες υφίστανται

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2015)0410.

αυξανόμενες συστηματικές πιέσεις για την αντιμετώπιση εκστρατειών πληροφόρησης, παραπληροφόρησης και εσφαλμένης πληροφόρησης και προπαγάνδας από χώρες και μη κρατικούς φορείς, όπως διεθνικές τρομοκρατικές και εγκληματικές οργανώσεις στη γειτονία της, εκστρατείες που αποβλέπουν στην υπονόμευση της ίδιας της έννοιας της αντικειμενικής ενημέρωσης ή της δεοντολογικής δημοσιογραφίας, κατηγοριοποιώντας όλες τις πληροφορίες ως μεροληπτικές ή ως μέσο πολιτικής εξουσίας, και οι οποίες στοχοποιούν επίσης τις δημοκρατικές αξίες και συμφέροντα·

- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και η ελευθερία της έκφρασης αποτελούν τους βασικούς πυλώνες ενός δημοκρατικού συστήματος, στο οποίο η διαφάνεια της ιδιοκτησίας των μέσων ενημέρωσης και οι πηγές χρηματοδότησής τους έχουν ύψιστη σημασία· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι στρατηγικές για τη διασφάλιση της ποιότητας της δημοσιογραφίας, του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης και της εξακρίβωσης των γεγονότων μπορούν να είναι αποτελεσματικές· μόνον εφόσον οι πάροχοι των πληροφοριών απολαύουν εμπιστοσύνης και αξιοπιστίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι πρέπει συγχρόνως να πραγματοποιηθεί κριτική αξιολόγηση σχετικά με το πώς πρέπει να αντιμετωπιστούν οι πηγές των μέσων ενημέρωσης οι οποίες έχουν αποδεδειγμένα στο παρελθόν εμπλακεί επανειλημμένως σε μια στρατηγική σκόπιμης παραπλάνησης και παραπληροφόρησης, ιδίως στα «νέα μέσα ενημέρωσης», τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και την ψηφιακή σφαίρα·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πληροφοριακός πόλεμος αποτελεί ιστορικό φαινόμενο εξίσου παλιό με τον ίδιο τον πόλεμο· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο στοχευμένος πληροφοριακός πόλεμος κατά της Δύσης χρησιμοποιήθηκε εκτεταμένα από τη Σοβιετική Ένωση κατά τη διάρκεια του ψυχρού πολέμου, και έκτοτε συνιστά αναπόσπαστο τμήμα του σύγχρονου πολέμου υβριδικού χαρακτήρα, που αποτελεί συνδυασμό στρατιωτικών και μη στρατιωτικών μέτρων συγκεκαλυμμένου και εμφανούς χαρακτήρα, με σκοπό την αποσταθεροποίηση της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης της χώρας που δέχεται την επίθεση, χωρίς τυπική κήρυξη πολέμου, με στοχοποίηση όχι μόνον εταίρων της ΕΕ, αλλά και της ίδιας της ΕΕ, των θεσμικών οργάνων της και όλων των κρατών μελών και των πολιτών, ανεξαρτήτως της εθνικότητας και της θρησκείας τους·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κρεμλίνο, με την προσάρτηση της Κριμαίας από τη Ρωσία και τον ρωσικό υβριδικό πόλεμο στο Ντονμπάς, κλιμάκωσε την αντιπαράθεση με την ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κρεμλίνο ενέτεινε τον προπαγανδιστικό του πόλεμο ενισχύοντας το ρόλο της Ρωσίας στο περιβάλλον των ευρωπαϊκών μέσων ενημέρωσης με στόχο να επιτύχει την πολιτική στήριξη της ρωσικής δράσης από την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη και να υπονομεύσει τη συνοχή της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η προπαγάνδα υπέρ του πολέμου καθώς και κάθε επίκληση εθνικού, φυλετικού ή θρησκευτικού μίσους, που αποτελεί υποκίνηση διακρίσεων, εχθρότητας ή βίας απαγορεύεται από τον νόμο, σύμφωνα με το άρθρο 20 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά δικαιώματα·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η χρηματοπιστωτική κρίση και η προώθηση νέων μορφών ψηφιακών μέσων ενημέρωσης έχουν εγείρει σοβαρές προκλήσεις για την ποιοτική δημοσιογραφία οδηγώντας στη μείωση της κριτικής σκέψης του κοινού και καθιστώντας το πιο ευάλωτο στην παραπληροφόρηση και στη χειραγώγηση·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πόλεμος προπαγάνδας και η παρείσφρηση των ρωσικών

μέσων ενημέρωσης έχουν λάβει ιδιαίτερα μεγάλες και συχνά απαράμιλλες διαστάσεις στις χώρες της ανατολικής γειτονίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα εθνικά μέσα ενημέρωσης στις χώρες αυτές είναι συχνά αδύναμα και ανίκανα να αντιμετωπίσουν την ισχύ και τη δύναμη των ρωσικών μέσων ενημέρωσης·

- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι χρησιμοποιούνται πολεμικές τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών για τη νομιμοποίηση δράσεων που απειλούν την κυριαρχία των κρατών μελών της ΕΕ, την πολιτική ανεξαρτησία τους, την ασφάλεια των πολιτών τους και την εδαφική τους ακεραιότητα·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ δεν αναγνωρίζει το ISIL/Daesh ως κράτος ή ως οιονεί κρατική οργάνωση·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ISIS/Daesh, η Αλ Κάιντα και πολλές άλλες βίαιες τζιχαντιστικές τρομοκρατικές ομάδες χρησιμοποιούν συστηματικά στρατηγικές επικοινωνίας και άμεση προπαγάνδα τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου, στο πλαίσιο της αιτιολόγησης των ενεργειών τους κατά της ΕΕ και των κρατών μελών και κατά των ευρωπαϊκών αξιών, και επίσης με σκοπό την προώθηση της στρατολόγησης νέων Ευρωπαίων·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, μετά τη Δήλωση της συνόδου κορυφής του NATO στο Στρασβούργο/Kehl, η οποία τόνιζε την αυξανόμενη σημασία που έχει να παρέχει το NATO κατάλληλες, έγκαιρες και ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τους εξελισσόμενους ρόλους, στόχους και αποστολές του, ιδρύθηκε το 2014 στη Λετονία το Κέντρο Αριστείας Στρατηγικών Επικοινωνιών του NATO (NATO StratCom COE), το οποίο έτυχε θετικής υποδοχής στη Δήλωση της συνόδου κορυφής του NATO στην Ουαλία·

Στρατηγική επικοινωνίας της ΕΕ για την αντιμετώπιση της προπαγάνδας εναντίον της από τρίτους

1. υπογραμμίζει ότι η εχθρική προπαγάνδα εναντίον της ΕΕ λαμβάνει πολλές διαφορετικές μορφές και χρησιμοποιεί ποικίλα εργαλεία, τα οποία συχνά προσαρμόζονται ώστε να ταιριάζουν με το προφίλ των κρατών μελών της ΕΕ, με στόχο να διαστρεβλωθούν αλήθειες, να δημιουργηθούν αμφιβολίες, να διχαστούν τα κράτη μέλη, να προκληθεί ένας στρατηγικός διαχωρισμός μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των βορειοαμερικανών εταίρων της και να παραλύσει η διαδικασία λήψης αποφάσεων, να απαξιωθούν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και οι διατλαντικές εταιρικές σχέσεις, που διαδραματίζουν αναγνωρισμένο ρόλο στην ευρωπαϊκή οικονομική αρχιτεκτονική και αρχιτεκτονική ασφαλείας, στα μάτια και στην αντίληψη των πολιτών της ΕΕ και των πολιτών των γειτονικών χωρών, και να υπονομευθεί και αποσθρωθεί το ευρωπαϊκό αφήγημα που βασίζεται στις δημοκρατικές αξίες, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου· υπενθυμίζει ότι ένα από τα σημαντικότερα μέσα που χρησιμοποιούνται είναι η υποδαύλιση φόβου και αβεβαιότητας στους πολίτες της ΕΕ, καθώς και η παρουσίαση των εχθρικών κρατικών και μη κρατικών παραγόντων ως πολύ ισχυρότερων από ό,τι είναι στην πραγματικότητα· επισημαίνει ότι και άλλα αυταρχικά καθεστώτα ανά τον κόσμο χρησιμοποιούν στρατηγικές παρόμοιες με αυτές που έχει αναπτύξει το Κρεμλίνο·
2. καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να αναγνωρίσουν ότι η στρατηγική επικοινωνία και ο

πληροφοριακός πόλεμος δεν αποτελούν απλώς εξωτερικό πρόβλημα της ΕΕ αλλά και εσωτερικό, και εκφράζει την ανησυχία του για τον αριθμό των φορέων εχθρικής προπαγάνδας που υπάρχουν εντός της Ένωσης· εκφράζει την ανησυχία του για την περιορισμένη ευαισθητοποίηση ορισμένων κρατών μελών απέναντι στο γεγονός ότι αποτελούν ακροατήρια και αρένες προπαγάνδας και παραπληροφόρησης· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, τους φορείς της ΕΕ να αντιμετωπίσουν την παρούσα έλλειψη σαφήνειας και συμφωνίας όσον αφορά τις έννοιες της προπαγάνδας και της παραπληροφόρησης, να αναπτύξουν από κοινού με εκπροσώπους των μέσων ενημέρωσης και ειδικούς από τα κράτη μέλη ΕΕ ένα κοινό σύνολο ορισμών και να συγκεντρώσουν δεδομένα και στοιχεία για τη χρησιμοποίηση προπαγάνδας·

3. σημειώνει ότι η παραπληροφόρηση και η προπαγάνδα αποτελούν μέρος του υβριδικού πολέμου· επισημαίνει, συνεπώς, ότι είναι αναγκαίο να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση και να επιδειχθεί αποφασιστικότητα, μέσα από θεσμική/πολιτική επικοινωνία, έρευνες ομάδων προβληματισμού και της ακαδημαϊκής κοινότητας, εκστρατείες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, πρωτοβουλίες της κοινωνίας των πολιτών, ψηφιακή παιδεία και άλλες χρήσιμες ενέργειες·
4. τονίζει ότι η στρατηγική της προπαγάνδας και παραπληροφόρησης εναντίον της ΕΕ από τρίτες χώρες μπορεί να λάβει διάφορες μορφές, και να συμπεριλάβει, ιδίως, τα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα σχολικά προγράμματα και τα πολιτικά κόμματα, τόσο εντός όσο και εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης·
5. επισημαίνει τον πολυδιάστατο χαρακτήρα των σημερινών στρατηγικών επικοινωνίας σε διάφορα επίπεδα, μεταξύ άλλων στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη, διάφορα όργανα του ΝΑΤΟ και του ΟΗΕ, τις ΜΚΟ και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, και ζητεί τον καλύτερο δυνατό συντονισμό και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των μερών αυτών· ζητεί περισσότερη συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των διαφόρων μερών που έχουν εκφράσει τους προβληματισμούς τους σχετικά με αυτές τις προσπάθειες προπαγάνδας και επιθυμούν να αναπτύξουν στρατηγικές αντιμετώπισης της παραπληροφόρησης· εκτιμά ότι, στο πλαίσιο της ΕΕ, αυτός ο συντονισμός θα πρέπει να ανατεθεί στα θεσμικά όργανα της Ένωσης·
6. αναγνωρίζει ότι η ΕΕ πρέπει να αναγάγει τις προσπάθειές της στον τομέα της στρατηγικής επικοινωνίας σε προτεραιότητα και να διαθέσει τους ανάλογους πόρους· επαναλαμβάνει ότι η ΕΕ αποτελεί επιτυχές μοντέλο ολοκλήρωσης το οποίο συνεχίζει, εν μέσω κρίσης, να προσελκύει χώρες που επιθυμούν να το αναπαραγάγουν και να γίνουν μέρος του· τονίζει, ως εκ τούτου, ότι η ΕΕ πρέπει να στείλει θετικό μήνυμα για τις επιτυχίες, τις αξίες και τις αρχές της, με αποφασιστικότητα και θάρρος, και να υιοθετήσει επιθετική και όχι αμυντική ρητορική·

Αναγνώριση και καταγγελία του ρωσικού πολέμου παραπληροφόρησης και προπαγάνδας

7. επισημαίνει με λύπη ότι η Ρωσία χρησιμοποιεί τις επαφές και τις συναντήσεις με ομολόγους της ΕΕ για λόγους προπαγάνδας και για να αποδυναμώσει δημοσίως την κοινή θέση της ΕΕ, και όχι για να εγκαθιδρύσει έναν πραγματικό διάλογο·
8. αναγνωρίζει ότι η Ρωσική Ομοσπονδία χρησιμοποιεί με επιθετικό τρόπο ευρύ φάσμα εργαλείων και μέσων, όπως δεξαμενές σκέψης και ειδικά ιδρύματα (όπως το *Russkii Mir*), συγκεκριμένες αρχές (*Rossotrudnichestvo*), πολύγλωσσους τηλεοπτικούς

σταθμούς (π.χ. RT), ψευδο-πρακτορεία ειδήσεων και υπηρεσίες πολυμέσων (π.χ. Sputnik), διασυνοριακές κοινωνικές και θρησκευτικές ομάδες, δεδομένου ότι το καθεστώς θέλει να προβληθεί ως μοναδικός υπερασπιστής των παραδοσιακών χριστιανικών αξιών, μέσα κοινωνικής δικτύωσης και διαδικτυακά «τρολ», με στόχο την αμφισβήτηση των δυτικών αξιών, τη διαίρεση της Ευρώπης, τη συγκέντρωση εγχώριας στήριξης και τη δημιουργία της αντίληψης ότι τα κράτη της ανατολικής γειτονίας της ΕΕ έχουν αποτύχει· τονίζει ότι η Ρωσία επενδύει σημαντικούς οικονομικούς πόρους στα μέσα παραπληροφόρησης και προπαγάνδας που χρησιμοποιούνται είτε άμεσα από το κράτος είτε από εταιρείες και οργανισμούς που ελέγχονται από το Κρεμλίνο· τονίζει ότι, αφενός, το Κρεμλίνο χρηματοδοτεί πολιτικά κόμματα και άλλες οργανώσεις εντός της ΕΕ με στόχο να υπονομεύσει την πολιτική συνοχή, και ότι, αφετέρου, η προπαγάνδα του Κρεμλίνου στοχοποιεί άμεσα συγκεκριμένους δημοσιογράφους, πολιτικούς και άτομα στην ΕΕ·

9. υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τα συμπεράσματα των υπηρεσιών ασφαλείας και πληροφοριών, η Ρωσία έχει την ικανότητα και την πρόθεση να διεξαγάγει επιχειρήσεις αποσταθεροποίησης άλλων χωρών· επισημαίνει ότι οι δραστηριότητες αυτές συχνά λαμβάνουν τη μορφή στήριξης πολιτικών εξτρεμιστών, εκστρατειών παραπληροφόρησης και εκστρατειών των μέσων μαζικής ενημέρωσης μεγάλης κλίμακας· σημειώνει, επιπλέον, ότι τέτοιες εταιρείες μέσω ενημέρωσης υπάρχουν και δραστηριοποιούνται στην ΕΕ·
10. επισημαίνει ότι η πληροφοριακή στρατηγική του Κρεμλίνου είναι συμπληρωματική προς την πολιτική της ενίσχυσης των διμερών σχέσεων, της οικονομικής συνεργασίας και των κοινών έργων με μεμονωμένα κράτη μέλη της ΕΕ, με στόχο την αποδυνάμωση της συνοχής της ΕΕ και την υπονόμηση των πολιτικών της·
11. υποστηρίζει ότι η ρωσική στρατηγική επικοινωνία αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης ανατρεπτικής εκστρατείας για την αποδυνάμωση της συνεργασίας και της κυριαρχίας της ΕΕ, της πολιτικής ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Ένωσης και των κρατών μελών της· ζητεί επιτακτικά από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών να παρακολουθούν προσεκτικά τις ρωσικές ενημερωτικές επιχειρήσεις σε ευρωπαϊκό έδαφος και να αυξήσουν την κοινή χρήση ικανοτήτων και τις προσπάθειες αντικατασκοπίας με στόχο την αντιμετώπιση αυτών των επιχειρήσεων·
12. επικρίνει σθεναρά τις ρωσικές προσπάθειες διατάραξης της διαδικασίας ολοκλήρωσης της ΕΕ και εκφράζει, στο πλαίσιο αυτό, τη λύπη του για την υποστήριξη εκ μέρους της Ρωσίας των αντιευρωπαϊκών δυνάμεων στην ΕΕ, ιδίως των ακροδεξιών κομμάτων, των λαϊκιστικών δυνάμεων και των κινημάτων που αρνούνται τις βασικές αξίες των φιλελεύθερων δημοκρατιών·
13. εκφράζει τη σοβαρή ανησυχία του για την ταχεία επέκταση των εμπνευσμένων από το Κρεμλίνο δραστηριοτήτων στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένης της παραπληροφόρησης και προπαγάνδας που επιδιώκει να διατηρηθεί ή να αυξηθεί η επιρροή της Ρωσίας και να αποδυναμωθεί και να διχαστεί η ΕΕ· τονίζει ότι ένα μεγάλο μέρος της εχθρικής προπαγάνδας του Κρεμλίνου έχει ως στόχο να παρουσιάσει ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες ότι ανήκουν στην «παραδοσιακή σφαίρα επιρροής της Ρωσίας», υπονομεύοντας έτσι την κυριαρχία τους και τη βαθιά ριζωμένη ευρωπαϊκή τους ταυτότητα, που κατά το παρελθόν υπονομεύθηκε από τα κομμουνιστικά

καθεστώτα· σημειώνει ότι μία από τις βασικές στρατηγικές της είναι η διάδοση και η επιβολή μιας εναλλακτικής ρητορικής που συχνά βασίζεται σε μια χειραγωγημένη ερμηνεία των ιστορικών γεγονότων και έχει ως στόχο την αιτιολόγηση των εξωτερικών της δράσεων και των γεωπολιτικών της συμφερόντων· σημειώνει ότι η παραποίηση της ιστορίας είναι μία από τις βασικές στρατηγικές της· επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση απέναντι στα εγκλήματα των κομμουνιστικών καθεστώτων μέσω δημόσιων εκστρατειών και εκπαιδευτικών συστημάτων και να υποστηριχθούν δραστηριότητες έρευνας και τεκμηρίωσης, ιδίως στα πρώην μέλη του σοβιετικού μπλοκ, για την αντιμετώπιση του αφηγήματος του Κρεμλίνου·

14. τονίζει ότι η Ρωσία εκμεταλλεύεται την απουσία διεθνούς νομικού πλαισίου σε τομείς όπως η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και την έλλειψη λογοδοσίας στη ρύθμιση των μέσων ενημέρωσης, και αξιοποιεί προς όφελός της κάθε ασάφεια σε αυτά τα θέματα· υπογραμμίζει ότι οι επιθετικές ρωσικές δραστηριότητες στον κυβερνοχώρο διευκολύνουν τον πληροφοριακό πόλεμο· καλεί την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (EYED) να δώσουν προσοχή στον ρόλο των σημείων διαδικτυακών ανταλλαγής ως κρίσιμων υποδομών στη στρατηγική ασφαλείας της ΕΕ· υπογραμμίζει την κρίσιμη ανάγκη να διασφαλιστεί η ανθεκτικότητα των πληροφοριακών συστημάτων σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών, ιδίως κατά των αρνήσεων και των διαταράξεων που μπορούν να διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο στις υβριδικές συγκρούσεις και την καταπολέμηση της προπαγάνδας, και να υπάρξει στενή συνεργασία, στο πλαίσιο αυτό, με το NATO, και ειδικότερα με το Συνεργατικό Κέντρο Αριστείας του NATO για την Άμυνα στον Κυβερνοχώρο·
15. καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν μηχανισμούς συντονισμένης στρατηγικής επικοινωνίας για την απόδοση ευθυνών και την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και της προπαγάνδας, προκειμένου να αποκαλυφθούν οι υβριδικές απειλές·

Κατανόηση και αντιμετώπιση του πληροφοριακού πολέμου, της παραπληροφόρησης και των μεθόδων ριζοσπαστικοποίησης του ISIL/Daesh

16. έχει επίγνωση του εύρους των στρατηγικών που χρησιμοποιεί το ISIL/Daesh, τόσο σε περιφερειακό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, για να προωθήσει τις πολιτικές, θρησκευτικές, κοινωνικές, απεχθείς και βίαιες ρητορικές του· καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να ανασκευάσουν την επιχειρηματολογία του ISIL/Daesh, με τη συμμετοχή του εκπαιδευτικού συστήματος και μέσω της ενίσχυσης του ρόλου και της προβολής μετριοπαθών μουσουλμάνων διανοούμενων, οι οποίοι έχουν την αξιοπιστία να απονομιμοποιήσουν την προπαγάνδα του ISIL/Daesh· χαιρετίζει τις προσπάθειες της Παγκόσμιας Συμμαχίας για την αντιμετώπιση του ISIL/Daesh και, στο πλαίσιο αυτό, στηρίζει την Περιφερειακή Στρατηγική της ΕΕ για τη Συρία και το Ιράκ· καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν και να διαδώσουν έναν αντίλογο στην προπαγάνδα των τζιχαντιστών, με ιδιαίτερη έμφαση στην παιδαγωγική διάσταση, ώστε να καταδείξουν τη θεολογική παρέκκλιση που συνιστά η προώθηση του ριζοσπαστικού Ισλάμ·
17. σημειώνει ότι οι ισλαμικές τρομοκρατικές οργανώσεις, ιδίως το ISIL/Daesh και η Αλ Κάιντα, συμμετέχουν σε δυναμικές εκστρατείες ενημέρωσης που έχουν στόχο να υπονομεύσουν και να αυξήσουν το μίσος κατά των ευρωπαϊκών αξιών και συμφερόντων· εκφράζει την ανησυχία του για την ευρεία χρήση των μέσων κοινωνικής

δικτύωσης από το ISIL/Daesh, και ιδίως του Twitter και του Facebook, για την προώθηση της προπαγάνδας του και των στόχων στρατολόγησης, ιδίως μεταξύ των νέων· υπογραμμίζει, στο πλαίσιο αυτό, τη σημασία που έχει η ενσωμάτωση της στρατηγικής αντιπροπαγάνδας κατά του ISIL/Daesh σε μια ευρύτερη, σφαιρική περιφερειακή στρατηγική που να συνδυάζει διπλωματικά, κοινωνικοοικονομικά, αναπτυξιακά μέσα και μέσα πρόληψης των συγκρούσεων· χαιρετίζει τη δημιουργία της ομάδας δράσης, η οποία αφορά τον Νότο και έχει τη δυνατότητα να συμβάλει αποτελεσματικά στην αποδόμηση και την καταπολέμηση της εξτρεμιστικής προπαγάνδας και επιρροής του ISIL/Daesh·

18. υπογραμμίζει ότι η ΕΕ και οι ευρωπαίοι πολίτες αποτελούν μείζονα στόχο για το ISIL/Daesh και καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να συνεργαστούν στενότερα για την προστασία της κοινωνίας, ιδίως δε των νέων, από τη στρατολόγηση, αυξάνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την ανθεκτικότητά τους στη ριζοσπαστικοποίηση· τονίζει την ανάγκη να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στη βελτίωση των μέσων και των μεθόδων της ΕΕ, κυρίως στον κυβερνοχώρο· ενθαρρύνει κάθε κράτος μέλος, σε στενή συνεργασία με το Κέντρο Αριστείας του Δικτύου Ευαισθητοποίησης για τη Ριζοσπαστικοποίηση, που δημιουργήθηκε τον Οκτώβριο του 2015, να διερευνήσει και να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τους υποκείμενους κοινωνιοδημογραφικούς λόγους που αποτελούν το βαθύτερο αίτιο της τρωτότητας έναντι της ριζοσπαστικοποίησης, καθώς και να αναπτύξουν πολυδιάστατες δομές (που συνδυάζουν πανεπιστημιακή έρευνα, διοικήσεις σωφρονιστικών ιδρυμάτων, αστυνομία, δικαστήρια, κοινωνικές υπηρεσίες και εκπαιδευτικά συστήματα) για την καταπολέμησή της· υπογραμμίζει ότι το Συμβούλιο έχει ζητήσει την προώθηση μέτρων ποινικής δικαιοσύνης ως απάντηση στη ριζοσπαστικοποίηση που οδηγεί στην τρομοκρατία και τον βίαιο εξτρεμισμό·
19. καλεί τα κράτη μέλη να καταβάλουν προσπάθειες για να διακόψουν την πρόσβαση του ISIL/Daesh στη χρηματοδότηση και τα κονδύλια και να προαγάγουν αυτή την αρχή στην εξωτερική δράση της ΕΕ, και τονίζει την ανάγκη να αποκαλυφθεί ο πραγματικός χαρακτήρας του ISIL/Daesh και να καταγγελθεί η ιδεολογική του νομιμοποίηση·
20. καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να αναλάβουν συνεπή δράση σε επίπεδο ΕΕ κατά της ρητορικής μίσους που προωθούν συστηματικά αδιάλλακτοι και ριζοσπαστικοί κήρυκες μέσω κηρυγμάτων, βιβλίων, τηλεοπτικών εκπομπών, Διαδικτύου και άλλων μέσων που δημιουργούν εύφορο έδαφος για την άνθιση τρομοκρατικών οργανώσεων όπως το ISIL/Daesh και η Αλ Κάιντα·
21. τονίζει τη σημασία της συνεργασίας της ΕΕ και των κρατών μελών με τους παρόχους υπηρεσιών μέσων κοινωνικής δικτύωσης για την καταπολέμηση της διάδοσης της προπαγάνδας του ISIL/Daesh μέσω διαύλων κοινωνικής δικτύωσης·
22. υπογραμμίζει ότι οι ισλαμιστικές τρομοκρατικές οργανώσεις, ιδίως το ISIL/Daesh και η Αλ-Κάιντα, συμμετέχουν σε δυναμικές εκστρατείες παραπληροφόρησης που ως στόχο έχουν να υπονομεύσουν τις ευρωπαϊκές αξίες και συμφέροντα· τονίζει, σε αυτό το πλαίσιο, τη σημασία της εκπόνησης ειδικής στρατηγικής για την αντιμετώπιση της ισλαμιστικής προπαγάνδας και παραπληροφόρησης σε βάρος της ΕΕ·
23. τονίζει ότι μια αμερόληπτη, αξιόπιστη και αντικειμενική επικοινωνία και ροή πληροφοριών βάσει γεγονότων που αφορούν τις εξελίξεις στις χώρες της ΕΕ θα μπορούσε να αποτρέψει τη διάδοση προπαγάνδας που τροφοδοτείται από τρίτους·

Στρατηγική της ΕΕ για την αντιμετώπιση της προπαγάνδας

24. επιδοκιμάζει το σχέδιο δράσης για τη στρατηγική επικοινωνία· επιδοκιμάζει την κοινή ανακοίνωση για το κοινό πλαίσιο για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών και ζητεί την έγκριση και εφαρμογή των συστάσεων της χωρίς καθυστέρηση· τονίζει ότι οι προτεινόμενες δράσεις απαιτούν τη συνεργασία και τον συντονισμό όλων των αρμόδιων φορέων σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο· είναι της άποψης ότι μόνο μια ολοκληρωμένη προσέγγιση μπορεί να οδηγήσει στην ευόδωση των προσπαθειών της ΕΕ· καλεί τα κράτη μέλη που ασκούν την εκ περιτροπής Προεδρία της ΕΕ να περιλαμβάνουν πάντα στρατηγικές επικοινωνίας στο πρόγραμμά τους, ώστε να εξασφαλίζεται η συνέχεια των εργασιών σε αυτό το θέμα· επιδοκιμάζει τις πρωτοβουλίες και τα επιτεύγματα της λετονικής προεδρίας στο πλαίσιο αυτό· καλεί την ΥΕ/ΑΠ να διασφαλίσει την τακτική επικοινωνία με τα κράτη μέλη σε πολιτικό επίπεδο για τον καλύτερο συντονισμό των δράσεων της ΕΕ· τονίζει ότι η συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και του ΝΑΤΟ στον τομέα της στρατηγικής επικοινωνίας θα πρέπει να ενισχυθεί σημαντικά· εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόθεση της σλοβακικής προεδρίας να διοργανώσει διάσκεψη για τον ολοκληρωτισμό επ' ευκαιρία της Ευρωπαϊκής Ημέρας Μνήμης των Θυμάτων Ολοκληρωτικών Καθεστώτων·
25. ζητεί από τα αρμόδια θεσμικά όργανα και αρχές της ΕΕ να παρακολουθούν στενά τις πηγές χρηματοδότησης της αντιευρωπαϊκής προπαγάνδας·
26. υπογραμμίζει ότι η στήριξη της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης σε χώρες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΠΓ) απαιτεί μεγαλύτερη χρηματοδότηση στο πεδίο των δημοκρατικών μέσων της ΕΕ· καλεί την Επιτροπή, στο πλαίσιο αυτό, να διασφαλίσει την πλήρη αξιοποίηση των υφιστάμενων μέσων, όπως το Ευρωπαϊκό Μέσο για τη Δημοκρατία και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΜΔΔΑ), η ΕΠΓ, το Παρατηρητήριο για την Ελευθερία των Μέσων Ενημέρωσης στην Ανατολική Εταιρική Σχέση και το ΕΤΔ, με σκοπό την προστασία της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης·
27. αναγνωρίζει τους τεράστιους πόρους που αφιερώνει η Ρωσία σε δραστηριότητες προπαγάνδας και τις πιθανές επιπτώσεις της εχθρικής προπαγάνδας στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων στην ΕΕ και της υπονόμευσης της εμπιστοσύνης του κοινού, του ανοιχτού πνεύματος και της δημοκρατίας· συγχαίρει την ειδική ομάδα στρατηγικής επικοινωνίας της ΕΕ για το σημαντικό έργο που επιτελεί· ζητεί, επομένως, την ενίσχυση της ειδικής ομάδας στρατηγικής επικοινωνίας της ΕΕ μέσω της μετατροπής της σε ολοκληρωμένη μονάδα εντός της ΕΥΕΔ, η οποία θα είναι αρμόδια για την ανατολική και τη νότια γειτονία και θα διαθέτει κατάλληλη στελέχωση και επαρκείς δημοσιονομικούς πόρους, ενδεχομένως διαμέσου ενός πρόσθετου ειδικού κονδυλίου στον προϋπολογισμό· ζητεί την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών πληροφοριών των κρατών μελών της ΕΕ, προκειμένου να αξιολογηθεί η επιρροή τρίτων χωρών που επιδιώκουν να υπονομεύσουν τα δημοκρατικά θεμέλια και τις αξίες της ΕΕ· ζητεί τη στενότερη συνεργασία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της ΕΥΕΔ στον τομέα της στρατηγικής επικοινωνίας, μεταξύ άλλων μέσω της χρήσης των αναλυτικών ικανοτήτων και των Γραφείων Ενημέρωσης του Κοινοβουλίου στα κράτη μέλη·
28. τονίζει ότι είναι απαραίτητο να συνεχίσει η ΕΕ να προωθεί ενεργά μέσω των

εξωτερικών δράσεων της τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών· θεωρεί ότι η υποστήριξη της ελευθερίας έκφρασης, της ελευθερίας του συνέρχεσθαι, του δικαιώματος πρόσβασης στην πληροφόρηση και της ανεξαρτησίας των μέσων ενημέρωσης στις γειτονικές χώρες θα πρέπει να αποτελεί τη βάση των δράσεων της ΕΕ για την αντιμετώπιση της προπαγάνδας·

29. υπογραμμίζει την ανάγκη να ενισχυθούν η πολυφωνία, η αντικειμενικότητα, η αμεροληψία και η ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης στην ΕΕ και τη γειτονία της, περιλαμβανομένων των μη κρατικών οντοτήτων, μεταξύ άλλων με την υποστήριξη προς δημοσιογράφους και τη δημιουργία προγραμμάτων ανάπτυξης ικανοτήτων για φορείς των μέσων ενημέρωσης, την καλλιέργεια συμπράξεων και δικτύων ανταλλαγής πληροφοριών, όπως είναι οι πλατφόρμες ανταλλαγής περιεχομένου, την έρευνα που σχετίζεται με τα μέσα ενημέρωσης, καθώς και με ευκαιρίες κινητικότητας και επιμόρφωσης για δημοσιογράφους και με περιόδους πρακτικής άσκησης σε μέσα ενημέρωσης τα οποία εδρεύουν στην ΕΕ με στόχο να διευκολυνθεί η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών·
30. υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο της ποιοτικής δημοσιογραφικής εκπαίδευσης και κατάρτισης εντός και εκτός της ΕΕ, προκειμένου να παράγονται ποιοτικές δημοσιογραφικές αναλύσεις και υψηλά συντακτικά πρότυπα· υποστηρίζει ότι η προώθηση των αξιών της ΕΕ όσον αφορά την ελευθερία του Τύπου και της έκφρασης, καθώς και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης, περιλαμβάνει την παροχή στήριξης σε διωκόμενους και φυλακισμένους δημοσιογράφους και υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε τρίτες χώρες·
31. τάσσεται υπέρ της ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Δημοκρατία (ΕΤΔ), του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), του Συμβουλίου της Ευρώπης και των κρατών μελών, προκειμένου να αποφευχθούν οι επικαλύψεις και να διασφαλιστεί συνέργεια σε παρόμοιες πρωτοβουλίες·
32. εκφράζει την έντονη ανησυχία του για τα σημαντικά προβλήματα που αφορούν την ανεξαρτησία και την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης σε ορισμένα κράτη μέλη, όπως αναφέρουν διεθνείς οργανώσεις, μεταξύ των οποίων οι Δημοσιογράφοι Χωρίς Σύνορα· ζητεί από την ΕΕ και τα κράτη μέλη να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για τη βελτίωση της παρούσας κατάστασης στον τομέα των μέσων ενημέρωσης, προκειμένου να διασφαλιστεί επίσης η αξιοπιστία της εξωτερικής δράσης της ΕΕ για την υποστήριξη της ελευθερίας, της αμεροληψίας και της ανεξαρτησίας των μέσων ενημέρωσης·
33. καλεί την ειδική ομάδα στρατηγικής επικοινωνίας, ενισχυμένη όπως έχει προταθεί, να δημιουργήσει, με την ονομασία Twitter «@EUvsDisInfo», έναν δικτυακό χώρο όπου το ευρύ κοινό θα μπορεί να βρει μια σειρά από εργαλεία για τον εντοπισμό της αποπληροφόρησης, με εξήγηση για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν, και ο οποίος θα παρουσιάζει τις πολυάριθμες πρωτοβουλίες της κοινωνίας των πολιτών που εστιάζονται στο συγκεκριμένο ζήτημα·
34. δηλώνει ότι μια αποτελεσματική στρατηγική επικοινωνίας πρέπει να εμπλέκει τις τοπικές κοινότητες σε συζητήσεις σχετικά με δραστηριότητες της ΕΕ, να παρέχει στήριξη σε διαπροσωπικές επαφές και να λαμβάνει δεόντως υπόψη τις πολιτιστικές και κοινωνικές ανταλλαγές ως βασικές πλατφόρμες καταπολέμησης των προκαταλήψεων

των τοπικών πληθυσμών· υπενθυμίζει ότι, από αυτήν την άποψη, οι αντιπροσωπεΐες της ΕΕ πρέπει να διατηρούν άμεση επαφή με τα ενδιαφερόμενα μέρη των τοπικών κοινωνιών και με τους εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών·

35. υπογραμμίζει ότι η υποκίνηση μίσους, βίας ή πολέμου δεν μπορεί να «κρύβεται» πίσω από την ελευθερία της έκφρασης· ενθαρρύνει τη λήψη σχετικών νομικών πρωτοβουλιών προκειμένου να ενισχυθεί η λογοδοσία κατά την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης·
36. επισημαίνει ότι είναι σημαντικό να υπάρχει συνεκτική και αποτελεσματική ενημέρωση σχετικά με τις πολιτικές της ΕΕ, τόσο σε εσωτερικό όσο και σε εξωτερικό επίπεδο, και να παρέχονται προσαρμοσμένες δυνατότητες επικοινωνίας σε συγκεκριμένες περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε πληροφορίες στις τοπικές γλώσσες· εκφράζει, στο πλαίσιο αυτό, την ικανοποίησή του για την έναρξη λειτουργίας του δικτυακού τόπου της ΕΥΕΔ στη ρωσική γλώσσα, η οποία αποτελεί ένα πρώτο βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, και ενθαρρύνει τη μετάφραση του δικτυακού τόπου της ΕΥΕΔ σε περισσότερες γλώσσες, όπως στην Αραβική και την Τουρκική·
37. τονίζει την ευθύνη των κρατών μελών όσον αφορά την ενεργό, προληπτική και συνεργατική καταπολέμηση των επιχειρήσεων διάδοσης εχθρικών πληροφοριών στα εδάφη τους ή που στοχεύουν στην υπονόμευση των συμφερόντων τους· ζητεί από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών να αναπτύξουν τις δικές τους ικανότητες στον τομέα των στρατηγικών επικοινωνιών·
38. καλεί κάθε κράτος μέλος να θέσει στη διάθεση των πολιτών της τα δύο εβδομαδιαία ενημερωτικά δελτία της ειδικής ομάδας στρατηγικής επικοινωνίας της Ένωσης, The Disinformation Digest και The Disinformation Review, προκειμένου να ευαισθητοποιηθεί η κοινή γνώμη απέναντι στις μεθόδους προπαγάνδας που χρησιμοποιούνται από τρίτους·
39. εμμένει στη διαφορά μεταξύ προπαγάνδας και κριτικής·
40. υπογραμμίζει ότι, παρόλο που κάθε κριτική εναντίον της ΕΕ ή των πολιτικών της, ιδίως στο πλαίσιο της πολιτικής έκφρασης, δεν αποτελεί απαραίτητως προπαγάνδα ή παραπληροφόρηση, οι ενδεχόμενες πράξεις χειραγώγησης ή στήριξης που συνδέονται με τρίτες χώρες και αποσκοπούν στη διατήρηση ή την ενίσχυση της εν λόγω κριτικής, συνιστούν λόγους για να τίθεται σε αμφισβήτηση η αξιοπιστία αυτών των μηνυμάτων·
41. υπογραμμίζει ότι, ενώ η προπαγάνδα και η παραπληροφόρηση εναντίον της ΕΕ από τρίτες χώρες πρέπει να αντιμετωπιστεί, δεν θα πρέπει να αμφισβητηθεί η σημασία της διατήρησης εποικοδομητικών σχέσεων με τις τρίτες χώρες και της ανάδειξής τους σε στρατηγικούς εταίρους για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων·
42. εκφράζει ικανοποίηση για την έγκριση του σχεδίου δράσης για τη στρατηγική επικοινωνία, καθώς και για τη σύσταση της ομάδας «East StratCom» στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ), που έχει στόχο να κάνει γνωστές τις πολιτικές της ΕΕ και να αντιμετωπίσει την προπαγάνδα και την παραπληροφόρηση εναντίον της ΕΕ· ζητεί την περαιτέρω αναβάθμιση της στρατηγικής επικοινωνίας· πιστεύει ότι η αποδοτικότητα και η διαφάνεια του έργου της ομάδας «East StratCom» πρέπει να βελτιωθούν περαιτέρω· καλεί την ΕΥΕΔ να αναπτύξει κριτήρια για τη

μέτρηση της αποδοτικότητας του έργου της· τονίζει τη σημασία της διασφάλισης επαρκών οικονομικών πόρων και προσωπικού για την ομάδα East StratCom·

43. σημειώνει ότι η επιθεώρηση για θέματα παραπληροφόρησης, την οποία δημοσιεύει η ομάδα δράσης «East StratCom», πρέπει να πληροί τα πρότυπα που καθορίζονται στη Διακήρυξη αρχών της Διεθνούς Ομοσπονδίας Δημοσιογράφων (IFJ) σχετικά με τη συμπεριφορά των δημοσιογράφων· επισημαίνει ότι η εν λόγω επιθεώρηση πρέπει να συντάσσεται με κατάλληλο τρόπο, χωρίς τη χρήση προσβλητικής γλώσσας ή αξιολογικών κρίσεων· ζητεί από την ομάδα δράσης «East StratCom» να επανεξετάσει τα κριτήρια σύνταξης της επιθεώρησης·
44. πιστεύει ότι μια αποδοτική στρατηγική για την αντιμετώπιση της προπαγάνδας εναντίον της ΕΕ θα μπορούσε να συνίσταται στη θέσπιση μέτρων βάσει των οποίων θα παρέχονται στο κοινό-στόχο επαρκείς και ενδιαφέρουσες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες της ΕΕ, τις ευρωπαϊκές αξίες και άλλα ζητήματα δημόσιου ενδιαφέροντος, και υπογραμμίζει ότι οι σύγχρονες τεχνολογίες και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τους σκοπούς αυτούς·
45. καλεί την Επιτροπή να προωθήσει ορισμένες νομικές πρωτοβουλίες, προκειμένου να αντιμετωπίσει πιο αποτελεσματικά και περισσότερο υπεύθυνα την παραπληροφόρηση και την προπαγάνδα, και να χρησιμοποιήσει την ενδιάμεση αξιολόγηση του Ευρωπαϊκού Μέσου Γειτονίας για να προωθήσει την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των μέσων ενημέρωσης ως στρατηγική προτεραιότητα· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει ενδελεχώς την αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ και να υποβάλει πρόταση για μια ολοκληρωμένη και ευέλικτη λύση, η οποία θα παρέχει άμεση στήριξη σε ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης, δεξαμενές σκέψης και ΜΚΟ ιδίως στη γλώσσα της ομάδας-στόχου και θα επιτρέπει τη διοχέτευση πρόσθετων πόρων σε οργανώσεις που έχουν αυτή τη δυνατότητα όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Δημοκρατία, αναχαιτίζοντας παράλληλα τις χρηματοδοτικές ροές προς άτομα και οντότητες που επιδίδονται σε δραστηριότητες στρατηγικής επικοινωνίας, στην υποκίνηση στη βία και στο μίσος· καλεί την Επιτροπή να προβεί σε ενδελεχή λογιστικό έλεγχο της αποτελεσματικότητας ορισμένων έργων μεγάλης κλίμακας στον τομέα των μέσων ενημέρωσης, τα οποία χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, όπως το Euronews·
46. τονίζει τη σημασία της ευαισθητοποίησης, της εκπαίδευσης και της παιδείας στα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας και την ηλεκτρονική πληροφόρηση στην ΕΕ και στη γειτονία· με στόχο την ενίσχυση της θέσης των πολιτών, ούτως ώστε να μπορούν να αναλύουν κριτικά το περιεχόμενο των μέσων ενημέρωσης και να αναγνωρίζουν την προπαγάνδα· τονίζει, εν προκειμένω, τη σημασία της ενίσχυσης της γνώσης σε όλα τα επίπεδα του εκπαιδευτικού συστήματος· επισημαίνει την ανάγκη ενθάρρυνσης των ανθρώπων να είναι ενεργοί πολίτες και ανάπτυξης της συνείδησής τους ως καταναλωτών των μέσων ενημέρωσης· υπογραμμίζει τον κεντρικό ρόλο των ηλεκτρονικών εργαλείων, ιδίως δε των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, όπου η διάδοση ψευδών πληροφοριών και η δρομολόγηση εκστρατειών παραπληροφόρησης είναι ευκολότερες και συχνά απρόσκοπτες· υπενθυμίζει ότι η καταπολέμηση της προπαγάνδας με προπαγάνδα είναι αντιπαραγωγική και αντιλαμβάνεται, συνεπώς, ότι η ΕΕ, στο σύνολό της, και τα κράτη μέλη, μεμονωμένα, μπορούν να καταπολεμήσουν την προπαγάνδα τρίτων μόνο μέσω της αντίκρουσης των εκστρατειών παραπληροφόρησης και της αξιοποίησης των θετικών μηνυμάτων και πληροφοριών, και ότι θα πρέπει να

αναπτύξουν μια πραγματικά αποτελεσματική στρατηγική που να είναι διαφοροποιημένη και προσαρμοσμένη στη φύση των συντελεστών που διαδίδουν προπαγάνδα· αναγνωρίζει ότι η χρηματοπιστωτική κρίση και η προώθηση νέων μορφών ψηφιακών μέσων ενημέρωσης έχουν εγείρει σοβαρές προκλήσεις για την ποιοτική δημοσιογραφία·

47. εκφράζει ανησυχία για το γεγονός ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και οι διαδικτυακές πλατφόρμες χρησιμοποιούνται για εγκληματική ρητορική μίσους και υποκίνηση σε βία, και ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να προσαρμόσουν και να επικαιροποιήσουν τη νομοθεσία τους για να ανταποκριθούν στις εξελίξεις, ή να εφαρμόσουν πλήρως και να επιβάλουν την υφιστάμενη νομοθεσία περί ρητορικής μίσους, τόσο στο διαδίκτυο όσο και εκτός αυτού· υποστηρίζει ότι απαιτείται μεγαλύτερη συνεργασία με διαδικτυακές πλατφόρμες και με εταιρείες που κατέχουν ηγετική θέση στον τομέα του διαδικτύου και των μέσων ενημέρωσης·
48. ζητεί από τα κράτη μέλη να παράσχουν και να διασφαλίσουν το αναγκαίο πλαίσιο για την προσφορά ποιοτικής δημοσιογραφίας και την ποικιλία της ενημέρωσης, καταπολεμώντας τη συγκέντρωση μέσων ενημέρωσης, που έχει αρνητικό αντίκτυπο στην πολυφωνία στον εν λόγω τομέα·
49. επισημαίνει ότι η εκπαίδευση στα μέσα ενημέρωσης παρέχει γνώση και δεξιότητες, και ενδυναμώνει τους πολίτες προκειμένου να ασκούν το δικαίωμά τους στην ελευθερία της έκφρασης, να αναλύουν κριτικά το περιεχόμενο των μέσων ενημέρωσης και να αντιδρούν στην παραπληροφόρηση· τονίζει, συνεπώς, την ανάγκη να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους παραπληροφόρησης, μέσω ενεργειών για τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης σε όλα τα επίπεδα, μεταξύ άλλων μέσω μιας ευρωπαϊκής ενημερωτικής εκστρατείας σχετικά με τα μέσα ενημέρωσης και τη δημοσιογραφική και συντακτική δεοντολογία, καθώς και μέσω της προώθησης μιας καλύτερης συνεργασίας με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και κοινών πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους, της υποκίνησης σε βία και της εφαρμογής διακρίσεων στο Διαδίκτυο·
50. σημειώνει ότι καμία στρατηγική «ήπιας δύναμης» δεν μπορεί να αποβεί επιτυχής χωρίς πολιτιστική διπλωματία και προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου μεταξύ και εντός των χωρών, στην ΕΕ και εκτός αυτής· ενθαρρύνει, ως εκ τούτου, μακροπρόθεσμες δημόσιες ενέργειες και πρωτοβουλίες πολιτιστικής διπλωματίας, όπως είναι οι υποτροφίες και τα προγράμματα ανταλλαγής για σπουδαστές και νέους επαγγελματίες, περιλαμβανομένων πρωτοβουλιών για την υποστήριξη του διαπολιτισμικού διαλόγου, την ενίσχυση των πολιτισμικών δεσμών με την ΕΕ και την προώθηση των κοινών πολιτιστικών δεσμών και της κοινής πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και την προσφορά κατάλληλης κατάρτισης για το προσωπικό των αντιπροσωπειών της ΕΕ και της ΕΥΕΔ, ώστε να εφοδιαστούν με επαρκείς διαπολιτισμικές δεξιότητες·
51. εκτιμά ότι τα δημόσια μέσα ενημέρωσης θα πρέπει να δώσουν το παράδειγμα της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας της πληροφόρησης σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές και με τη δημοσιογραφική δεοντολογία·
52. υπογραμμίζει ότι θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις νέες τεχνολογίες –στις οποίες συγκαταλέγονται η ψηφιακή μετάδοση, οι κινητές επικοινωνίες, τα διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, περιλαμβανομένων και εκείνων

που έχουν περιφερειακή εμβέλεια– που διευκολύνουν τη διάδοση πληροφοριών καθώς και τη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ευρωπαϊκές αξίες που κατοχυρώνονται στις Συνθήκες· υπενθυμίζει ότι οι εν λόγω επικοινωνίες πρέπει να έχουν υψηλό ποιοτικό επίπεδο, να περιέχουν συγκεκριμένες βέλτιστες πρακτικές και να αναδεικνύουν τον αντίκτυπο της ΕΕ σε τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων της ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ και των ευκαιριών και των οφελών που αποφέρουν στους πολίτες τρίτων χωρών, ιδίως στους νέους, η στενότερη σύμπραξη και συνεργασία με την ΕΕ, όπως για παράδειγμα οι μετακινήσεις στο εξωτερικό χωρίς θεώρηση ή η ανάπτυξη ικανοτήτων, και, ενδεχομένως, τα προγράμματα κινητικότητας και ανταλλαγών·

53. τονίζει ότι είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι η νέα δικτυακή πύλη της ΕΠΓ –η οποία αναπτύσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος γειτονίας OPEN– συγκεντρώνει όχι μόνο περιεχόμενο που απευθύνεται σε κοινότητες ειδικών αλλά και μια ενότητα ειδικά προσαρμοσμένη στο ευρύτερο κοινό· είναι της άποψης ότι η δικτυακή πύλη θα πρέπει να περιλαμβάνει μια ενότητα για την Ανατολική Εταιρική Σχέση, η οποία θα συνδυάζει πληροφορίες σχετικά με πρωτοβουλίες που σήμερα εμφανίζονται αποσπασματικά σε διαφορετικούς δικτυακούς τόπους·
54. επισημαίνει το δυναμικό του λαϊκού πολιτισμού και της ψυχαγωγικής εκπαίδευσης ως μέσων για την έκφραση κοινών ανθρώπινων αξιών και για την ενημέρωση σχετικά με τις πολιτικές της ΕΕ·
55. τονίζει ότι υποστηρίζει πρωτοβουλίες όπως το Βαλτικό Κέντρο για την Αριστεία των Μέσων Ενημέρωσης στη Ρίγα, το Κέντρο Αριστείας Στρατηγικών Επικοινωνιών του NATO (NATO StratCom COE) ή το Κέντρο Αριστείας του Δικτύου Ευαισθητοποίησης για τη Ρίζοσπαστικοποίηση· υπογραμμίζει την ανάγκη χρησιμοποίησης των κονδυλίων και της ανάλυσής τους και ενίσχυσης των αναλυτικών ικανοτήτων της ΕΕ σε όλα τα επίπεδα· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να δρομολογήσουν παρόμοια έργα, να παρέχουν κατάρτιση στους δημοσιογράφους, να στηρίζουν ανεξάρτητους ομίλους μέσων ενημέρωσης και τον πλουραλισμό των μέσων, να ενθαρρύνουν τη δικτύωση και τη συνεργασία μεταξύ μέσων ενημέρωσης και δεξαμενών σκέψης και να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές και πληροφορίες στους τομείς αυτούς·
56. καταδικάζει τη συστηματική καταστολή των ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης, των δημοσιογράφων και των ακτιβιστών της κοινωνίας των πολιτών στη Ρωσία και τα κατεχόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της Κριμαίας μετά την παράνομη προσάρτησή της· τονίζει ότι, από το 1999, δεκάδες δημοσιογράφοι έχουν σκοτωθεί, εξαφανιστεί χωρίς ίχνος ή φυλακιστεί στη Ρωσία· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενισχύσουν την προστασία των δημοσιογράφων στη Ρωσία και τη γειτονία της ΕΕ, καθώς και να στηρίζουν τη ρωσική κοινωνία των πολιτών και να επενδύσουν στις επαφές μεταξύ των λαών· ζητεί την άμεση αποφυλάκιση των δημοσιογράφων· σημειώνει ότι η ΕΕ ενισχύει τις σχέσεις με τους ανατολικούς της εταίρους της και άλλους γείτονές της και κρατά ανοιχτούς τους διαύλους επικοινωνίας με τη Ρωσία· αναγνωρίζει ότι το μεγαλύτερο εμπόδιο στις ρωσικές εκστρατείες παραπληροφόρησης θα ήταν η ύπαρξη ανεξάρτητων και ελεύθερων μέσων ενημέρωσης στην ίδια τη Ρωσία· θεωρεί ότι η ΕΕ πρέπει να αποβλέπει στην επίτευξη αυτού του στόχου· ζητεί να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή και να διατεθούν επαρκείς πόροι υπέρ του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης, των τοπικών μέσων ενημέρωσης, της ερευνητικής δημοσιογραφίας και

των ξενόγλωσσων μέσων, ιδίως των ρωσικών, αραβικών, φαρσί, τουρκικών και ούρντου καθώς και άλλων γλωσσών που ομιλούνται από πληθυσμούς ευάλωτους στην προπαγάνδα·

57. υποστηρίζει τις εκστρατείες ενημέρωσης που διεξάγουν αρμόδιοι φορείς στη Συρία, το Ιράκ και την περιοχή (μεταξύ άλλων σε χώρες προέλευσης ξένων μαχητών) για την απαξίωση της ιδεολογίας του ISIS/Daesh, την καταγγελία των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από αυτήν και την καταπολέμηση του βίαιου εξτρεμισμού και της ρητορικής μίσους σχετικά με άλλες ομάδες στην περιοχή· καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη της, στον διάλογο που διεξάγουν με χώρες της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής, να δώσουν έμφαση στο γεγονός ότι η χρηστή διακυβέρνηση, η λογοδοσία, η διαφάνεια, το κράτος δικαίου και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελούν εκ των ων ουκ άνευ όρο για την προστασία αυτών των κοινωνιών από τη διάδοση αδιάλλακτων και βίαιων ιδεολογιών που εμπνέουν τρομοκρατικές οργανώσεις όπως το ISIS/Daesh και η Αλ Κάιντα· τονίζει την ανάγκη, ενόψει της διογκούμενης τρομοκρατικής απειλής του ISIS/Daesh και άλλων διεθνών τρομοκρατικών οργανώσεων, να ενισχυθεί η συνεργασία σε θέματα ασφαλείας με χώρες που έχουν μακρόχρονη εμπειρία στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας·
58. καλεί την ΥΕ/ΑΠ και το Συμβούλιο να επιβεβαιώσουν την πλήρη στήριξη της ΕΕ στην εν εξελίξει διαδικασία εφαρμογής και να συμβάλουν οικονομικά στην υλοποίηση των συστάσεων της μελέτης «Feasibility Study on Russian-language media initiatives in the Eastern Partnership and Beyond» (Μελέτη σκοπιμότητας σχετικά με τις πρωτοβουλίες των ρωσόφωνων μέσων ενημέρωσης στην ανατολική γειτονία και επέκεινα), την οποία εκπόνησε το Ευρωπαϊκό Κέντρο για τη Δημοκρατία το 2015·
59. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στα κράτη μέλη, στην Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Υπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για την Εξωτερική Πολιτική και την Πολιτική Ασφάλειας, στην ΕΥΕΔ και στο ΝΑΤΟ.

ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

σχετικά με τη στρατηγική επικοινωνίας της ΕΕ για την αντιμετώπιση της προπαγάνδας εναντίον της από τρίτους
(2016/2030(INI))

Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων, εισηγήτρια: Anna Elzbieta Fotyga

Άποψη της μειοψηφίας που κατέθεσε ο βουλευτής της GUE/NGL Javier Couso

Η έκθεση επισημαίνει δύο απειλές όσον αφορά την προπαγάνδα: έναν κρατικό οργανισμό, και συγκεκριμένα τη Ρωσία, και τρομοκρατικές ομάδες όπως το Daesh. Επιθυμεί να αντιμετωπίσει τη ριζοσπαστικοποίηση και την τρομοκρατική προπαγάνδα μέσω της ενισχυμένης συνεργασίας των κρατών μελών και της ΕΕ. Ωστόσο, επικεντρώνεται στη χορήγηση στην ΕΕ των μέσων για να στηρίξει τις δικές της εκστρατείες στρατηγικής προπαγάνδας, ιδίως κατά της Ρωσίας.

Απορρίπτουμε την έκθεση διότι:

- είναι ανεύθυνο να τεθεί ένα κράτος όπως η Ρωσία στο ίδιο επίπεδο απειλής με το Daesh·
- προωθεί τον αγώνα δρόμου στον οποίο έχει επιδοθεί η ΕΕ για τη σύναψη συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών στην ανατολική γειτονία και επέκεινα, γεγονός που οδηγεί σε κλιμάκωση των εντάσεων με τη Ρωσία και την Ευρασιατική Οικονομική Ένωσή της·
- δεν αντικατοπτρίζει τον αρνητικό και κλιμακούμενο ρόλο της ΕΕ στις τρέχουσες συγκρούσεις στην νότια και ανατολική γειτονία της ΕΕ ούτε την προπαγάνδα που αναπτύσσεται, κυρίως από τις ΗΠΑ, για τη νομιμοποίηση των παλαιών της παρεμβάσεων. Όπως στο Ιράκ, που οδήγησαν σε περιφερειακό χάος·
- δεν αναγνωρίζει τη δική της προπαγάνδα που προβάλλει τη δημοκρατία της ΕΕ ως τη μόνη δυνατή, γεγονός που υποδεικνύει μια εικαζόμενη ανωτερότητα που ενδέχεται να είναι προσβλητική·
- συνιστά παραδόξως τη στήριξη των «ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης» από την ΕΕ.

Ζητούμε:

- να αναγνωρισθεί η Ρωσία ως αυτό που είναι: ένας βασικός εταίρος της ΕΕ και βασικός παγκόσμιος παράγοντας, τόσο όσον αφορά την εξωτερική ασφάλεια όσο και τον κοινό αγώνα κατά του Daesh·
- την άρση των κυρώσεων της ΕΕ κατά της Ρωσίας, οι οποίες βλάπτουν τους πολίτες και των δύο μερών·
- μια ανανεωμένη συμφωνία ειρηνικής συνεργασίας με τη Ρωσία για τον τερματισμό των εντάσεων·

- έναν αυστηρό διαχωρισμό της ΕΕ από το ΝΑΤΟ·
- να υποστηριχθούν οι διεθνείς προσπάθειες για την εξάλειψη του Daesh, στις οποίες η Ρωσία διαδραμάτισε βασικό ρόλο, στο πλαίσιο του ΟΗΕ·
- να καταβληθούν προσπάθειες για τη διακοπή της πρόσβασης της Daesh στη χρηματοδότηση και τα κονδύλια, μεταξύ άλλων μέσω του εμπορίου πετρελαίου ή όπλων, και να αναθεωρήσουν αναλόγως τα κράτη μέλη τη σχέση τους με ορισμένες τρίτες χώρες, όπως η Τουρκία, το Κατάρ και η Σαουδική Αραβία λόγω της ενδοτικότητάς τους σε ορισμένες ακραίες οργανώσεις
- να αντιμετωπιστούν η τρομοκρατική προπαγάνδα και η ριζοσπαστικοποίηση μέσω κοινωνικών επενδύσεων και δημοσίων υπηρεσιών αλλά και να αποφεύγεται κάθε διάκριση έναντι των κρατών μελών.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

προς την Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

σχετικά με τη στρατηγική επικοινωνίας της ΕΕ για την αντιμετώπιση της προπαγάνδας εναντίον της από τρίτους (2016/2030(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Bogdan Andrzej Zdrojewski

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας καλεί την Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι στην Ένωση με τον όρο «προπαγάνδα» νοείται συνήθως η διάδοση ιδεών, εννοιών, πληροφοριών και πολιτικών δογμάτων με σκοπό τη διαμόρφωση ή τη μεταστροφή της κοινής γνώμης και με τον όρο «παραπληροφόρηση» νοείται συνήθως η εσκεμμένη διασπορά σκοπίμως ψευδών ή ανακριβών πληροφοριών·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου κατοχυρώνει την ελευθερία της έκφρασης, ορίζει όμως επίσης ότι η ελευθερία αυτή μπορεί να υπόκειται σε διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή κυρώσεις που προβλέπονται από τον νόμο και αποτελούν αναγκαία μέτρα σε μια δημοκρατική κοινωνία·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η προπαγάνδα υπέρ του πολέμου καθώς και κάθε επίκληση εθνικού, φυλετικού ή θρησκευτικού μίσους, που αποτελεί υποκίνηση διακρίσεων, εχθρότητας ή βίας απαγορεύεται από το νόμο, σύμφωνα με το άρθρο 20 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 11 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελεύθερη έκφραση, όπου περιλαμβάνεται η ελευθερία γνώμης και η ελευθερία λήψης ή μετάδοσης πληροφοριών ή ιδεών, χωρίς την ανάμειξη δημοσίων αρχών και αδιακρίτως συνόρων·
1. σημειώνει ότι η παραπληροφόρηση και η προπαγάνδα αποτελούν μέρος του υβριδικού πολέμου· επισημαίνει, συνεπώς, ότι είναι αναγκαίο να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση και να επιδειχθεί αποφασιστικότητα, μέσα από θεσμική/πολιτική επικοινωνία, έρευνες ομάδων

προβληματισμού και της ακαδημαϊκής κοινότητας, εκστρατείες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, πρωτοβουλίες της κοινωνίας των πολιτών, ψηφιακή παιδεία και άλλες χρήσιμες ενέργειες·

2. τονίζει ότι η στρατηγική της προπαγάνδας και παραπληροφόρησης εναντίον της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τρίτες χώρες μπορεί να λάβει διάφορες μορφές, με την εμπλοκή, μεταξύ άλλων, συμβατικών μέσων ενημέρωσης, μέσων κοινωνικής δικτύωσης, εκπαιδευτικών προγραμμάτων ή πολιτικών κομμάτων, είτε εντός είτε εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
3. εμμένει στη διαφορά μεταξύ προπαγάνδας και κριτικής·
4. υπογραμμίζει ότι, παρόλο που κάθε κριτική εναντίον της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των πολιτικών της, ιδίως στο πλαίσιο της πολιτικής έκφρασης, δεν αποτελεί απαραίτητα προπαγάνδα ή παραπληροφόρηση, οι ενδεχόμενες πράξεις χειραγώγησης ή στήριξης που συνδέονται με τρίτες χώρες και αποσκοπούν στη διατήρηση ή την ενίσχυση της εν λόγω κριτικής, συνιστούν λόγους για να τίθεται σε αμφισβήτηση η αξιοπιστία αυτών των μηνυμάτων·
5. υπογραμμίζει ότι, ενώ η προπαγάνδα και η παραπληροφόρηση εναντίον της ΕΕ από τρίτες χώρες πρέπει να αντιμετωπιστεί, δεν πρέπει να αμφισβητηθεί η σημασία της διατήρησης εποικοδομητικών σχέσεων με τις τρίτες χώρες και της ανάδειξής τους σε στρατηγικούς εταίρους για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων·
6. εκφράζει ικανοποίηση για την έγκριση του σχεδίου δράσης για τη στρατηγική επικοινωνία, καθώς και για τη σύσταση της ομάδας «East StratCom» στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ), που έχει στόχο να κάνει γνωστές τις πολιτικές της ΕΕ και να αντιμετωπίσει την προπαγάνδα και την παραπληροφόρηση εναντίον της ΕΕ· ζητεί την περαιτέρω ενίσχυση της στρατηγικής επικοινωνίας· πιστεύει ότι η αποδοτικότητα και η διαφάνεια του έργου της ομάδας «East StratCom» πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω· καλεί την ΕΥΕΔ να αναπτύξει κριτήρια για τη μέτρηση της αποδοτικότητας του έργου της· τονίζει τη σημασία της διασφάλισης επαρκών οικονομικών πόρων και προσωπικού για την ομάδα·
7. σημειώνει ότι η επιθεώρηση για θέματα παραπληροφόρησης, την οποία δημοσιεύει η ομάδα δράσης «East StratCom», πρέπει να πληροί τα πρότυπα που καθορίζονται στη Διακήρυξη αρχών της Διεθνούς Ομοσπονδίας Δημοσιογράφων (IFJ) σχετικά με τη συμπεριφορά των δημοσιογράφων· επισημαίνει ότι η εν λόγω επιθεώρηση πρέπει να συντάσσεται με κατάλληλο τρόπο χωρίς τη χρήση προσβλητικής γλώσσας ή αξιολογικών κρίσεων· ζητεί από την ομάδα δράσης «East StratCom» να επανεξετάσει τα κριτήρια σύνταξης της εν λόγω επιθεώρησης·
8. πιστεύει ότι μια αποδοτική στρατηγική για την αντιμετώπιση της προπαγάνδας εναντίον της ΕΕ θα μπορούσε να συνίσταται στη θέσπιση μέτρων βάσει των οποίων θα παρέχονται στο κοινό-στόχο επαρκείς και ενδιαφέρουσες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες της ΕΕ, τις ευρωπαϊκές αξίες και άλλα ζητήματα δημόσιου συμφέροντος, και υπογραμμίζει ότι οι σύγχρονες τεχνολογίες και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τους σκοπούς αυτούς·
9. υπογραμμίζει ότι οι ισλαμιστικές τρομοκρατικές οργανώσεις, ιδίως το Ισλαμικό Κράτος

και η Αλ-Κάιντα, συμμετέχουν σε δυναμικές εκστρατείες παραπληροφόρησης που ως στόχο έχουν να υπονομεύσουν τις ευρωπαϊκές αξίες και συμφέροντα· τονίζει, σε αυτό το πλαίσιο, τη σημασία της εκπόνησης ειδικής στρατηγικής για την αντιμετώπιση της ισλαμιστικής προπαγάνδας και παραπληροφόρησης σε βάρος της ΕΕ·

10. τονίζει ότι μια αμερόληπτη, αξιόπιστη και αντικειμενική επικοινωνία και ροή πληροφοριών βάσει γεγονότων που αφορούν τις εξελίξεις στις χώρες της ΕΕ θα μπορούσε να αποτρέψει τη διάδοση προπαγάνδας που τροφοδοτείται από τρίτους·
11. υπογραμμίζει την ανάγκη να ενισχυθούν η πολυφωνία, η αντικειμενικότητα, η αμεροληψία και η ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τη γειτονία της, περιλαμβανομένων των μη κρατικών οντοτήτων, μεταξύ άλλων με την υποστήριξη προς δημοσιογράφους και τη δημιουργία προγραμμάτων ανάπτυξης ικανοτήτων για φορείς των μέσων ενημέρωσης, την καλλιέργεια συμπράξεων και δικτύων ανταλλαγής πληροφοριών, όπως είναι οι πλατφόρμες ανταλλαγής περιεχομένου, την έρευνα που σχετίζεται με τα μέσα ενημέρωσης, καθώς και με ευκαιρίες κινητικότητας και επιμόρφωσης για δημοσιογράφους και περιόδους πρακτικής άσκησης σε μέσα ενημέρωσης τα οποία εδρεύουν στην ΕΕ με στόχο να διευκολυνθεί η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών·
12. υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο της ποιοτικής δημοσιογραφικής εκπαίδευσης και κατάρτισης εντός και εκτός της ΕΕ, ώστε να παράγεται ποιοτική δημοσιογραφική ανάλυση και υψηλά συντακτικά πρότυπα· υποστηρίζει ότι η προώθηση των αξιών της ΕΕ όσον αφορά την ελευθερία του Τύπου και της έκφρασης, καθώς και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης, περιλαμβάνει την παροχή στήριξης σε διωκόμενους και φυλακισμένους δημοσιογράφους και υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε τρίτες χώρες·
13. τάσσεται υπέρ της ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Δημοκρατία (ΕΤΔ), του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), του Συμβουλίου της Ευρώπης και των κρατών μελών, προκειμένου να αποφευχθούν οι επικαλύψεις και να διασφαλιστεί συνέργεια σε παρόμοιες πρωτοβουλίες·
14. εκφράζει την έντονη ανησυχία του για τα σημαντικά προβλήματα που αφορούν την ανεξαρτησία και την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ, όπως αναφέρουν διεθνείς οργανώσεις, μεταξύ των οποίων οι Δημοσιογράφοι Χωρίς Σύνορα· ζητεί από την ΕΕ και τα κράτη μέλη να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για τη βελτίωση της παρούσας κατάστασης στον τομέα των μέσων ενημέρωσης, προκειμένου να διασφαλιστεί επίσης η αξιοπιστία της εξωτερικής δράσης της ΕΕ για την υποστήριξη της ελευθερίας, της αμεροληψίας και της ανεξαρτησίας των μέσων ενημέρωσης·
15. υπογραμμίζει ότι η στήριξη της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης σε χώρες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΠΓ) απαιτεί μεγαλύτερη χρηματοδότηση στο πεδίο των δημοκρατικών μέσων της ΕΕ· στην κατεύθυνση αυτή, ζητεί από την Επιτροπή να διασφαλίσει την πλήρη αξιοποίηση των υφιστάμενων μέσων, όπως το Ευρωπαϊκό μέσο για τη δημοκρατία και τα δικαιώματα του ανθρώπου (ΕΜΔΔΑ), η ΕΠΓ, το Παρατηρητήριο για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης στην Ανατολική Εταιρική Σχέση και το ΕΤΔ, με σκοπό την προστασία της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης·

16. εκφράζει ανησυχία για το γεγονός ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και οι διαδικτυακές πλατφόρμες χρησιμοποιούνται για εγκληματική ρητορική μίσους και υποκίνηση σε βία, και ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να προσαρμόσουν και να επικαιροποιήσουν τη νομοθεσία τους για να ανταποκριθούν στις εξελίξεις, ή να εφαρμόσουν πλήρως και να επιβάλουν την υφιστάμενη νομοθεσία περί ρητορικής μίσους, τόσο στο διαδίκτυο όσο και εκτός αυτού· υποστηρίζει ότι απαιτείται μεγαλύτερη συνεργασία με διαδικτυακές πλατφόρμες και με εταιρείες που κατέχουν ηγετική θέση στον τομέα του διαδικτύου και των μέσων ενημέρωσης·
17. ζητεί από τα κράτη μέλη να παράσχουν και να διασφαλίσουν το αναγκαίο πλαίσιο για την προσφορά ποιοτικής δημοσιογραφίας και την ποικιλία της ενημέρωσης, καταπολεμώντας τη συγκέντρωση μέσων ενημέρωσης, που έχει αρνητικό αντίκτυπο στην πολυφωνία στον εν λόγω τομέα·
18. επισημαίνει ότι η εκπαίδευση στα μέσα ενημέρωσης παρέχει γνώση και δεξιότητες, και ενδυναμώνει τους πολίτες προκειμένου να ασκούν το δικαίωμά τους στην ελευθερία της έκφρασης, να αναλύουν κριτικά το περιεχόμενο των μέσων ενημέρωσης και να αντιδρούν στην παραπληροφόρηση· τονίζει, συνεπώς, την ανάγκη να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους παραπληροφόρησης, μέσω ενεργειών για τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης σε όλα τα επίπεδα, μεταξύ άλλων μέσω μιας ευρωπαϊκής ενημερωτικής εκστρατείας σχετικά με τα μέσα ενημέρωσης και τη δημοσιογραφική και συντακτική δεοντολογία, καθώς και μέσω της προώθησης μιας καλύτερης συνεργασίας με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και κοινών πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους, της υποκίνησης σε βία και της εφαρμογής διακρίσεων στο Διαδίκτυο·
19. σημειώνει ότι καμία στρατηγική «ήπιας δύναμης» δεν μπορεί να αποβεί επιτυχής χωρίς πολιτιστική διπλωματία και διαπολιτισμικό διάλογο μεταξύ και εντός των χωρών, στην ΕΕ και εκτός αυτής· ενθαρρύνει, ως εκ τούτου, μακροπρόθεσμες δημόσιες ενέργειες και πρωτοβουλίες πολιτιστικής διπλωματίας, όπως είναι οι υποτροφίες και τα προγράμματα ανταλλαγής για σπουδαστές και νέους επαγγελματίες, περιλαμβανομένων πρωτοβουλιών για την υποστήριξη του διαπολιτισμικού διαλόγου, την ενίσχυση των πολιτισμικών δεσμών με την ΕΕ και την προώθηση των κοινών δεσμών και της κοινής κληρονομιάς, καθώς και την προσφορά κατάλληλης κατάρτισης για το προσωπικό των αντιπροσωπειών της ΕΕ και της ΕΥΕΔ, ώστε να εφοδιαστούν με επαρκείς διαπολιτισμικές δεξιότητες·
20. είναι πεπεισμένο ότι, για να προωθηθούν κατά τρόπο συνεκτικό οι αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 21 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η εξωτερική δράση της ΕΕ πρέπει να αποφεύγει κάθε είδους προπαγάνδα·
21. δηλώνει ότι μια αποτελεσματική στρατηγική επικοινωνίας πρέπει να εμπλέκει τις τοπικές κοινότητες σε συζητήσεις σχετικά με δραστηριότητες της ΕΕ, να παρέχει στήριξη σε διαπροσωπικές επαφές και να λαμβάνει δεόντως υπόψη τις πολιτιστικές και κοινωνικές ανταλλαγές ως βασικές πλατφόρμες καταπολέμησης των προκαταλήψεων των τοπικών πληθυσμών· υπενθυμίζει ότι, από αυτήν την άποψη, οι αντιπροσωπείες της ΕΕ πρέπει να διατηρούν άμεση επαφή με τα ενδιαφερόμενα μέρη των τοπικών κοινωνιών και με τους εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών·
22. υπογραμμίζει ότι η υποκίνηση μίσους, βίας ή πολέμου δεν μπορεί να «κρύβεται» πίσω από την ελευθερία της έκφρασης· ενθαρρύνει τη λήψη νομικών πρωτοβουλιών ώστε ενισχυθεί η λογοδοσία κατά την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης·

23. επισημαίνει ότι είναι σημαντικό να υπάρχει συνεκτική και αποτελεσματική ενημέρωση σχετικά με τις πολιτικές της ΕΕ, τόσο σε εσωτερικό όσο και σε εξωτερικό επίπεδο, και να παρέχονται προσαρμοσμένες δυνατότητες επικοινωνίας σε συγκεκριμένες περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε πληροφορίες στις τοπικές γλώσσες· στο πλαίσιο αυτό, εκφράζει την ικανοποίησή του για την έναρξη λειτουργίας του δικτυακού τόπου της ΕΥΕΔ στη ρωσική γλώσσα, θεωρώντας ότι αποτελεί ένα πρώτο βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, και ενθαρρύνει τη μετάφραση του δικτυακού τόπου της ΕΥΕΔ σε περισσότερες γλώσσες, όπως στην αραβική και την τουρκική·
24. υπογραμμίζει ότι πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις νέες τεχνολογίες – στις οποίες συγκαταλέγονται η ψηφιακή μετάδοση, οι κινητές επικοινωνίες, τα διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, περιλαμβανομένων και εκείνων που έχουν περιφερειακή εμβέλεια – που διευκολύνουν τη διάδοση πληροφοριών καθώς και τη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ευρωπαϊκές αξίες που κατοχυρώνονται στις Συνθήκες· υπενθυμίζει ότι οι εν λόγω επικοινωνίες πρέπει να έχουν υψηλό ποιοτικό επίπεδο, να περιέχουν συγκεκριμένες βέλτιστες πρακτικές και να αναδεικνύουν τον αντίκτυπο της ΕΕ σε τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων της ενωσιακής ανθρωπιστικής βοήθειας και των ευκαιριών και των οφελών που αποφέρουν στους πολίτες τρίτων χωρών, ιδίως στους νέους, η στενότερη σύμπραξη και συνεργασία με την ΕΕ, όπως για παράδειγμα οι μετακινήσεις στο εξωτερικό χωρίς θεώρηση ή η ανάπτυξη ικανοτήτων, και τα προγράμματα κινητικότητας και ανταλλαγών, εφόσον εφαρμόζονται·
25. εκφράζει ανησυχία για το γεγονός ότι η ενημέρωση σχετικά με την ΕΕ συχνά έχει υπερβολικά τεχνικό χαρακτήρα, γεγονός που καθιστά τις πληροφορίες ακατανόητες και καθόλου ελκυστικές για το κοινό· τονίζει ότι είναι αναγκαίο να επικεντρωθεί το υλικό επικοινωνίας στην ουσία και στο περιεχόμενο των πολιτικών συνεδριάσεων, πρωτοβουλιών και έργων, καθώς και στον επακόλουθο περιφερειακό τους αντίκτυπο, μέσω κατανοητών, καινοτόμων και δημιουργικών μεθόδων διάδοσης, και ζητεί να αναθεωρηθούν και να επικαιροποιηθούν αναλόγως οι σχετικοί δικτυακοί τόποι της ΕΕ·
26. τονίζει ότι είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι η νέα δικτυακή πύλη της ΕΠΓ –η οποία αναπτύσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος γειτονίας OPEN– συγκεντρώνει όχι μόνο περιεχόμενο που απευθύνεται σε κοινότητες εμπειρογνομόνων αλλά και μια ενότητα ειδικά προσαρμοσμένη στο ευρύ κοινό· είναι της άποψης ότι η δικτυακή πύλη θα πρέπει να περιλαμβάνει μια ενότητα για την Ανατολική Εταιρική Σχέση, η οποία θα συνδυάζει πληροφορίες σχετικά με πρωτοβουλίες που σήμερα εμφανίζονται αποσπασματικά σε διαφορετικούς δικτυακούς τόπους·
27. επισημαίνει το δυναμικό του λαϊκού πολιτισμού και της ψυχαγωγικής εκπαίδευσης ως μέσων για την έκφραση κοινών ανθρώπινων αξιών και για την ενημέρωση σχετικά με τις πολιτικές της ΕΕ·

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	21.6.2016
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 25 -: 3 0: 2
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Silvia Costa, Mircea Diaconu, María Teresa Giménez Barbat, Petra Kammerevert, Curzio Maltese, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Lybacka, Γιώργος Γραμματικάκης, Νικόλαος Χουντής, Ангел Джамбазки, Светослав Христов Малинов, Момчил Неков
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Rosa D'Amato, Santiago Fisas Ayxelà, Eider Gardiazabal Rubial, Zdzisław Krasnodębski, Ernest Maragall, Emma McClarkin, Liliana Rodrigues

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	10.10.2016
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 33 -: 8 0: 14
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Petras Auštrevičius, Mario Borghezio, Elmar Brok, Klaus Buchner, Lorenzo Cesa, Aymeric Chauprade, Javier Couso Permuy, Andi Cristea, Mark Demesmaeker, Eugen Freund, Michael Gahler, Iveta Grigule, Richard Howitt, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Afzal Khan, Janusz Korwin-Mikke, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Ilhan Kyuchyuk, Ryszard Antoni Legutko, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Ramona Nicole Mănescu, David McAllister, Tamás Meszerics, Francisco José Millán Mon, Alojz Peterle, Tonino Picula, Kati Piri, Jaromír Štětina, Charles Tannock, Ivo Vajgl, Johannes Cornelis van Baalen, Geoffrey Van Orden, Μανώλης Κεφαλογιάννης
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Neena Gill, María Teresa Giménez Barbat, Ana Gomes, Rebecca Harms, Marek Jurek, Othmar Karas, Javi López, Antonio López-Istúriz White, Urmas Paet, Traian Ungureanu, Paavo Väyrynen, Ελένη Θεοχάρους
Αναπληρωτές (άρθρο 200, παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Edward Czesak, Heidi Hautala, Emilian Pavel, Mylène Troszczynski, Michaela Šojdrotová